

**Către: Victor PARLICOV,
Ministrul Energiei**

Nr. 94 din 21.09.2023

Ref.: Avizare repetată proiect Hotărâre de Guvern privind aprobarea proiectului de lege cu privire la modificarea Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale

Stimate domnule PARLICOV,

Vă salutăm din numele Camerei Americane de Comerț din Moldova (în continuare „AmCham Moldova”).

AmCham Moldova apreciază inițiativa și efortul comun al autorităților publice în liberalizarea pieței gazelor, care vine să o consolideze și să o facă competitivă, sigură și durabilă atât în beneficiul consumatorilor și furnizorilor, cât și în reducerea vulnerabilității Republicii Moldova la întreruperea furnizării de gaze naturale.

Proiectul de modificare a Legii nr. 108/2016 conține un set de prevederi care urmăresc creșterea rezilienței sistemului energetic din Republica Moldova, dezvoltarea și modernizarea infrastructurii existente în scopul asigurării securității energetice, diminuarea prețului la gaze naturale pentru consumatorii finali, dar și excluderea necesității declarării/constatării situațiilor excepționale în sectorul gazelor naturale.

Indubitabil, unele din acestea într-un final vor avantaja atât furnizorii, cât și consumatorii, altele, însă, trezesc îngrijorări, astfel că intervenim cu următoarele comentarii.

Potrivit Directivei 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE, siguranța alimentării cu energie electrică reprezintă un element esențial pentru siguranța publică și este, prin urmare, indisolubil legată de funcționarea eficientă a pieței interne a gazelor naturale și de integrare a piețelor izolate ale gazelor naturale din statele membre. Interesele consumatorilor ar trebui să se afle în centrul prezentei directive, iar calitatea serviciilor ar trebui să reprezinte una dintre principalele responsabilități ale întreprinderilor din sectorul gazelor naturale. Această regulă constituie unul din principiile fundamentale ale unei bune guvernări pe piața gazelor.

Luând în considerare scăderea prețurilor la gaze naturale, precum și faptul că majoritatea consumatorilor sunt aprovizionați cu gaze de la un furnizor de gaze naturale în contextul îndeplinirii obligației de serviciu public, mulți consumatori iau în calcul schimbarea furnizorului, fapt care ar contribui la accelerarea liberalizării pieței gazelor naturale.

Directiva 2009/73/CE pune în sarcina statelor să se asigure că toți consumatorii beneficiază de dreptul la alegerea furnizorului, iar cei din urmă sunt liberi să livreze clienților lor.

În contextul descris mai sus, instituirea componentei de echitate, în varianta propusă, ar putea condiționa o distorsionare a prețurilor pe piața gazelor și încălca principului egalității între consumatori, or, cei care preferă să facă uz de dreptul lor de a-și schimba furnizorul sunt descurajați să o facă, fiind ținuti să achite o plată

suplimentară pe lângă achitarea tarifului pentru gazul consumat, fapt care nu este compatibil cu principiul liberalizării pieței.

Pe de altă parte, prin achitarea respectivei taxe, consumatorii sunt obligați să achite pentru un serviciu de care nu au beneficiat.

Cu certitudine, problema acumulării devierilor tarifare este una ce necesită a fi soluționată. Actualmente, efectuarea calculelor are la bază devieri curente, care au caracter estimativ, însă costurile reale a gazelor naturale pentru anul în curs nu sunt cunoscute la zi. Necesitatea instituirii componentei de echitate va decădea, și în consecință vor fi evitate acumulările unor devieri tarifare, atunci când intervențiile de ajustare a tarifelor și prețurilor reglementate vor fi mai frecvente. Din acest considerent, propunem identificarea altei modalități de soluționare a problemei acumulării devierilor.

Subsidiar, în lipsa unei argumentări, din conținutul setului de documente supus consultării publice nu este clar scopul instituirii limitării de a reveni la furnizorul care furnizează gaze naturale în contextul îndeplinirii obligației de serviciu public într-o perioadă mai mică de 12 luni de la desfacerea contractului, în condițiile în care, consumatorul trebuie să suporte componenta de echitate. Cumularea obligației de achitare a componentei de echitate de către consumatori cu limitarea de a reveni într-o perioadă mai mică de 12 luni constituie o dublă împovărare a acestora, care și așa este vulnerabil la fluctuațiile prețurilor în condițiile geopolitice actuale.

În sensul celor evocate, solicităm revizuirea instrumentului de componentă de echitate, prin excluderea acesteia, iar în condițiile în care legislatorul insistă asupra necesității unui asemenea instrument se impune eliminarea limitării de revenire într-o perioadă mai mică de 12 luni de la data desfacerii contractului, or, aplicarea cumulativă vine în contradicție cu scopul urmărit de Republica Moldova privind alinierea legislației sale la legislația UE, prin liberalizarea pieței gazelor.

Totodată, comunicăm deschiderea pentru organizarea unei ședințe între reprezentanții Ministerului Energiei și membrii AmCham Moldova, dar și alți subiecți interesați, pentru a pune în discuție aspectele invocate supra și a identifica soluții viabile care ar contribui la îmbunătățirea cadrului normativ în domeniu.

Vă rog să îl considerați pe Vasile Stepanuc, Policy Manager (vasilestepanuc@amcham.md) în calitate de persoană de contact din partea AmCham Moldova pentru ulterioara interacțiune în acest subiect.

Cu respect,

Mila Malairău,

Director Executiv

Camera de Comerț Americană din Moldova